

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 51.

Joi, 8 Iuliu 26 Iuniu

1880.

Cu 1 Iuliu st. v. 1880 se incepe unu nou
abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiiei
estre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31
ianiu st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu re-
noi **de cu vreme**, pentru cá diariulu se li se
pota tramite regulatu. De la 1 Iuliu st. v.
ncolo diariulu se va tramite numai acelu
domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noi abonanti sunt cu deosebire rogati
a ne tramite adresele d-loru **esactu**, aratandu si
post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiescu.

Pretilu abonamentului la „Gazet'a Tran-
silvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni
4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl.
50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni
2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni
7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite
(mai usioru prin assignatiuni postale) la Re-
dactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“
Brasiovu.

Brasiovu 25 Iuniu / 7 Iuliu.

Marea miscare nationala din Austri'a si prega-
rile ce se facu acolo pentru schimbarea sistemului
de guvernare, practicatu cu deosebire dela infini-
tarea dualismului incóce, ne provóca si pe noi Ro-
manii din monarchia la cugetari serióse asupra in-
trebarei, ce amu atins'o in numerulu trecut. Ce
potemu asteptá noi dela o schimbare a sistemului
in Austri'a? Póte ea óre influintiá in modu favo-
rabilu si asupra situatiunei politice a poporului
nostru si sub ce conditiuni?

Ceea ce se prepara in Austri'a, se dice, cá este
federalismulu. Acestu sistemu culminéza in cerin-
ta unei autonomii mai estinse a tuturor tieriloru
din imperiu si a egalei indreptatiri a tuturor
nationalitatiloru intre marginele a-estoru tieri. Acti-
unele ministeriulu Taaffe nu tinde de-a dreptuiu
la introducerea sistemului federalisticu, ea este de-
parte inca de acest'a si se póte considerá numai
ca o actiune preparatóre a unui nou sistemu, care
se apropia mai multu de federalismu. Ajunge inse
atác'a spre a poté constatá, cá din actiunea cabi-
netulu Taaffe se póte nasce usioru insusi federa-
lismulu, de care se temu asia de multu suprema-
tistii din Cis- si Translaitani'a.

Déca ecsaminamu starea lucruriloru in monar-
chia mai de aprópe si consideramu, cá dela 1867
incóce s'au totu facutu concessiuni mai mari séu
mai mici onora si altora, ajungemu la resultatulu,
cá in fapta esista deja federalismulu in Austro-Un-
gari'a, desi numai in primele sale inceputuri, si cá
astadi nu se tractéza decâtu de dezvoltarea deplina
a acestui sistemu, care face de multu concurentia
sistemului dualistico-contralistu.

Se ne esplicamu. Antaiu, la 1867, a esistatu
numai federatiunea intre tierile cislaitane si tierile
corónei ungare, era unu ministeriu cislaitanu si u-
nulu translaitanu ungurescu. Indata la 1868 cer-
culu acestei federatiuni s'a estinsu prin pactulu cu
Croatii, care a adusu cu sine numirea unni ministru
croatu. Cátiva ani dupa acést'a s'a intielesu si gu-
vernulu cislaitanu cu Polonii si in cabinetu a fostu
chiamatu unu ministru alu Galitiei, ear' astadi sub
guvernulu lui Taaffe a fostu numitu unu ministru
fara portofoliu pentru Boemi'a si se prepara pac-
tulu cu Boemii. Pe langa acést'a functiuneza in

Austri'a unu aparatu de 17 diete provinciale ear'
in Ungari'a pe langa diet'a ungara si cea croata.

Eata, dér' cá esiste de facto unu feliu de fe-
deralismu cu dóue centre (Vien'a si Budapest'a).
Dintre tóte tierile cu drepturi autonóme singura
Transilvani'a nu mai are diet'a ei propria, numai
ea a fostu scósa din cerculu vechiei federatiuni,
care isi are radacin'a in sanctiunea pragmatica, nu-
mai autonomi'a acestei tieri a fostu lasata cu to-
tulu prada egoismului si poftei de asuprire a Ma-
ghiariloru. Ar' fi dér' o consecintia uaturala a in-
augurarii sistemului federalistu in monarchia, cá se
se restabiléscu autonomi'a Transilvaniei.

Caus'a pentru care Maghiarii se temu atátu de
multu de reconstituirea Austriei pe base mai largi
federalistice este influinti'a cea mare ce-o póte
eserciá unu asemenea sistemu si asupra desvoltarei
interióre a Ungariei. Maghiarii sciú, cá planurile,
ce se cocu in Vien'a se estindu si asupra Ungariei.
Acesta planuri au de scopu de a face cu timpulu
din delegatiuni unu parlamentu centralu si dingvernulu
comunu de astadi unu guvernulu centralu, stringédu
astfelu si pe Ungari'a in cerculu federalu si con-
centrandu poterea de statu a intregi monarchie.

Maghiarii se prepara de pe acuma la o cran-
cena opositiune in contra unoru incercari de feliulu
acést'a. Partid'a celoru ce voiescu deplin'a inde-
pendentia a Ungariei cresce si se maresce pe di
ce merge si lupt'a viitóre promite a fi fórte in-
focata. Tóte aceste inse nu voru impedecá schim-
barea sistemului in Austri'a si un'a din urmarile
nedelaturabile ale acesteia, va fi cá popórele slave
din Ungari'a voru intimpiná unu spriginu puternicu
la fratii loru Cehi s. a. din Cislaitani'a. La ce
spriginu amu poté se ne asteptamu inse noi Ro-
manii din partea noiloru factori cislaitani?

Amu disu mai susu cá o consecintia uaturala
a inaugurarii sistemului federalistu in monarchia
ar' fi restabilirea autonomiei Transilvaniei, ceea ce
ar' aduce cu sine apoi egal'a nóstra indreptatire
nationala. Este lesne a prevedé inse cá acést'a
restaurare ar' intimpiná opositiunea cea mai inver-
siunata din partea maghiara. Cine se va intrepune
intr'unu asemenea casu pentru noi? Slavii cislaitani
de siguru, cá nu, remane dér' guvernulu centralu.
Amu facutu odata trist'a esperientia, cá acestu gu-
vernulu ne-a sacrificatu spre a poté impacá mai
lesne pe Maghiari, óre nu forméza acést'a unu
casu precedentu periculosu pentru noi?

Este posibilu, cá se se introduca federalismulu
in tóta monarchi'a si noi Romanii totusi se remanemu,
cumu se dice, cu buzele inflata, déca noi insine
nu ne vomu aperá caus'a nationala cu tóta tari'a
sufletulu. Schimbarea sistemului in Austri'a nu-
mai atunci póte se influentieze favorabilu si asupra
situatiunei nóstre, déca vomu reclamá si noi la
rëndulu nostru cu voce tare egal'a indreptatire si
déca momentulu decisivu nu ne va aflá earasi ne-
pregatiti.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Cu tóte cá pactulu ungaro-croatu inca nu-e per-
fectu, cáci trebue se mai fla primitu de diet'a un-
gara si sanctiunatu de monarchulu — inimi-
citiiele intre Croati si Maghiari
sunt aprópe de a isbucni de nou. Iritatiunea ee
a produs'o instituirea cursulu de limb'a maghiara
pentru ampoiatiu dela finance nu numai cá nu s'a
asiediatu in urm'a decisiunei, ce a luat'o diet'a din
Agram, dér' iea dimensiuni din ce in ce mai mari.
Alegatorii au inceputu se traga acuma la respun-
dere pe acei deputati, cari n'au fostu de facia in
siedintia séu s'au abtienutu dela votu. Unu mee-
tingu tienutu la 3 Iuliu in Agram a desaprobatu
atitudinea deputatulu Dr. Andrievic, care s'a abs-
tenu dela votu in cestiunea de lim-

b a. Acést'a cestiune s'a straplantatu acuma din
dieta pe strade.

Este caracteristicu, cá, cu tóta laudat'a bun'a
intielegere maghiaro-croata, antipathi'a ce dom-
nesce intre aceste doue elemente a remasu neschim-
bata si se documentéza la tóte ocasiunile, si la cele
mai neinsemnate. O ilustratiune la acést'a ne dá
si scrisórea ce a adresat'o inainte cu vre-o trei
septemani magnatulu croatu baronu R u c a v i n a
presiedintelui camerei magnatiloru unguri, cá res-
punsu la provocarea de a se declará, déca voiesce
se 'si ocupe loculu de magnatu in dieta séu nu.
„Sunt de firm'a convingere — respunse br. Rucavina
— cá pentru mine cá croatu nu este
locu in camer'a magnatiloru unguri din cauza, cá
relatiuniile Croatiei cu Ungari'a nu corespundu nici-
decumu demnitatii si avantagiului Croatiei. Va in-
tielege dér' in. presidiu, cá 'mi este imposibilu a
intrá cá Croatu in cas'a magnatiloru, cu atátu mai
vérsosu, cáci sciú, cá sub impregiurarile actuale
nu ar' poté reesi acolo nici o pretensiune croata
de órecare importantia“. — Abia in 12 Iuniu a
respunsu baronulu croatu la scrisórea datata 14 A-
prile; acést'a intardiare a motivat'o cu aceea, cá
n'a avutu ocasiune mai inainte a face se-i se tra-
duca acea scrisóre din limb'a maghiara in cea
croata. —

Nu numai in Ungari'a se practica sistemulu de
suspitiunare, ci si in Austri'a. Suprematistii de
dincolo cá si cei de dincóce se numescu ei pe sene
cu predilectiune „liberali“, dér' in fapta liberalis-
mulu loru consiste numai in a suspitiuná pe cei
de alta nationalitate séu de alta partida, de a a-
titiá propri'a partida in contra loru si de a in-
curcá tóte lucrurile, pentru cá ei se póta cu atátu
mai bine pescuí in turbure. Unu organu princi-
palu, de care se servescu suprematistii in contra
celoru ce nu voiescu se se plece dictatulu loru, a
fostu si este asié numitulu **birou de pressa**,
acestu guvernulu secretu alu tuturoru diareloru oficióse
si semi-oficióse, dela care primescu regulatu parol'a
si inspiratiuniile dilei, cari dau nascere apoi dife-
ritiloru articulu mai multu séu mai puçinu cioplitu.

Nu póte fi indoieála, cá celu mai mare inimicu
alu egalei indreptatiri este press'a centralistico-
dualistica din monarchia. Fórte bine facu dér'
Cehii, cá pretindu dela comitele Taaffe, cá se re-
organizeze biroulu de pressa
a u s t r i a c u si se nu lase, cá contrarii bunei
intielegeri se se servéscu de arm'a propria diaristica
a guvernulu spre ai combate ideele si scopurile.
Press'a guvernamentalá trebue se spriginéscu ac-
tiunea guvernulu nu se-o mai ingreuneze printr'o
atitudine dubia. Biroulu de pressa, scrie „Politik“,
n'a facutu nemicu spre a luminá opiniunea publica
asupra ordonantiei privitóre la dreptulu de limba
si spre a reduce agitatiuniile centraliste la adeve-
rat'a loru valóre. Si de ce n'a facutu nemicu?
Pentru cá este compusu totu din centralisti vechi
impetriti, cari s'au incaruntitu in servitiulu ege-
moniei, alu germanismulu séu mai bine disu alu par-
tidei decembriste, si de aceea nu se potu entusiasma
pentru marea idea a impacarii popóreloru si sunt
totu nisce inimici ascunsi ai ministeriulu.

Alte scopuri alti ómeni! esclama „Politik“,
administratiunea politica a devenitu in Austri'a sub
domni'a centralistiloru unu factoru alu partidei loru,
este de lipsa dér' a fi supusu cu seriositate unei
purificatiuni. Centralistii au ocupatu in cursulu
domniei loru indelungate tóte posturile de influentia
cu ómeni de ai loru, fara considerare, déca au fostu
apti si meritati. Acesti'a forméza unu aparatu, care
impedeca numai actiunea comitelui Taaffe, aceste
deci trebue delaturate. . . — Se dicea, cá a-
cumu dupa reconstruire ministeriulu Taaffe va
desvoltá o actiune mai accelerata, póte cá se va
decide in fine si la purificarea biroulu de pressa
si a administratiunei politice de elemente contrarie
politice de impacare.

Dela diet'a din Bucovin'a sosese din candu in candu câte o scire imbucurătoare. Asia se anuntia, că in siedintia dela 3 Iuliu deputatulul Flondoru impreuna cu alti 12 consoți a interpellatu pe guvernul, că din care cauza in gimnasiulu superioru dela Suceava nu s'a introdusu in capena acuma limb'a de propunere romana, si candu se va intempla acest'a. Este in adeveru straniu, că la unu gimnasiu redicatu numai din mediuloce romanesci se se propuna inca si in diu'a de astadi studiele in limb'a germana. Si apoi se nu aiba Cehii dreptu, candu voru se se asigure in contra incalcarilor germanisatiunei?

In siedintia tienuta dupa amedi totu in 3 Iuliu a facutu P. S. S'a Metropolitanulu Andrievici in numele seu si alu deputatoru Handl, Rott si baronu Vasilco propunerea subscrisa de către toti deputatii, că se se tramita din sinulu comisiunei administrative a tieriei deputatiune la Maiestatea S'a, care se'lu roge, că cu ocaziunea caletoriei sale la Galiti'a se viziteze si Bucovin'a. Cuventarea Metropolitanulu a fostu desu aplaudata din tôte partile si propunerea s'a primitu unanimu intre aplausele intregului auditoriu de pe galerii.

Dilele aceste se latise in Bucuresci scirea, că ministrulu de esterne Boerescu ar' fi decisu se se retraga dela miuisteriu. Motivulu retragerii sale, se dicea, că este dorintia s'a de a primi postulu de guvernoru alu Banței nationale. „Press'a“ desminte acuma categoricu scirea acest'a adusa din diuarele opositiunaali dicendu, că d. Boerescu nu va primi postulu acel'a, dorece nu are intentiunea de a se retrage din vietia politica.

Din Bucuresci se anuntia, că principele Alexandru alu Bulgariei in persóna a datu agentulu diplomaticu romanu dela Sofi'a parol'a s'a de onóre, că faimos'a lege de naturalisatiune bulgara este retrasa pentru totdeuna. Elu a datu espressionu totodata dorintiei sale, că Romani'a se incheia cu Bulgari'a tractate asupra mai multoru cestiuni pendente. Dupa aceste declaratiuni ale principelui Bulgariei se póte sperá că, cu tóta ignorarea de pena acuma a pretensiunilor Romaniei din partea cabinetului bulgaru, relatiunile regulate diplomatice intre Bucuresci si Sofi'a voru fi in curéndu restabilite.

Solutiunea cestiunei Arab-Tabi'a, scrie „D. Ztg.“, n'a produsu nicidecumu acelu entusiasmu intre Romani, care s'ar' fi potutu presupune in urm'a unor depesie oficiale sosite din Bucuresci. Diuarele romane se arata, ce e dreptu, multiamitóre pentru mediulocirea Austriei, care a facutu se se reguleze odata acest'a afacere cu Bulgarii, dér' lini'a propusa a fruntarielor nu este conformu dorintieloru poporului romanu. Cu deosebire se regreta la Bucuresci, că prin traseulu acceptatu s'a facutu imposibila construirea unui podu preste Dunare la Calarasi. — Scirea despre ultimatu, ce l'ar' fi predatu reprezentantulu romanu guvernului bulgaru in cestiunea iurisdicțiunei, este, precumu am presupus, cu totulu falsa.

Cestiunea amnestiei s'a discutat si in Senatululu francesu in siedintia dela 3 Iuliu. Feray si poetulu Victor Hugo au vorbitu pentru amnestia. Jules Simon a combatut'o dicendu, că poporulu nu-o dorece; Amnestiandu pe talhari si pe taciunari ar' insemná a dá uitarei Françi'a si Republic'a, elu (Simon) nu va consenti niciodata la acest'a, cu atátu mai vértosu, cu câtu cei inovati nu arata semne de cántia, ci isi voru pastrá ur'a neimpacatu. Pe câtu timpu veti respicá numai cuventulu „uitare“ acest'a insemná slabitiune; déca pasiti pe cararea concessiunilor, ve voru cere din ce in ce totu mai multe concessiuni si, déca le veti refusá, veti intimpina de nou ura. Trebuie se alegemu intre politic'a fortiei si politic'a libertatii, intre politic'a fara curagiu si opiniune si politic'a, care voiesce libertatea consciintiei si a cultului, care stiméza independentia religiunei si a justitiei si nu tractéza pe functiunari cá pe nesce paria. — La aceste acusatiuni ale lui Jules Simon a respunsu ministrulu-presiedinte de Freycinet, că cabinetulu trebuie se guverneze cu majoritatea parlamentului, că elu voiesce amnestia in interessulu tieriei si alu republicei, ear' nu in interessulu amnestiatiloru; guvernulu, care a spriginitu amnestia, va avé mai multa autoritate morala spre a impedeá agitatiunile, amnestia este o cestiune de oportunitate si nu de principie, déca ar' fi respinsa situatiunea cabinetului, ar' deveni fórte grea.

Senatululu n'a tienutu pe deplinu contu de acest'a si a respinsu amnestia in parte, primindu

cu 143 contra la 133 voturi amendamentulu, dupa care se amnestiéza toti cei ce au fostu condamnati din caus'a comunei, a fara de taciunari si ucigasi. Prin acest'a amendare a legei se paraliséza scopulu celu are Gambetta si Freycinet de a dá amnestia deplina si de aceea se crede, că camer'a nu va accepta modificarea introdusa in lege de Senatu si va votá a dóu'óra deplin'a amnestia. Déca Senatululu va persiste in votulu seu, se va nasce unu conflictu intre poterile legiutóre, care póte se aiba urmari grave. Intr'aceea se apropia 14 Iuliu, diu'a serbatorii nationale, care va aflá spiritele in Françi'a fórte agitate.

Dér' nu numai republicanii extremi, radicali, dau de lucru guvernului, ci si Iesuitii. Essecutarea decretelor din Martiu fačia de congregatiunile acestora au preparatu guvernului francesu multe dificultati. Intre magistratii mai inalti se afla inca multi de aceia, cari cu tote, numai cu Republic'a si cu Republicanii nu simpathiséza. Presiedintele tribunalului Seinei inca se numera intre acestia, căci elu a primitu recursulu Iesuitiloru din Parisu, contra calcarei domiciliului loru de către agentii guvernului si l'a tramisu, că pe unu actu de mare importantia si seriozitate, la sectiunea prima a tribunalului, cu tôte, că prefectulu politiei a cerutu, că presiedintele tribunalului se se declare incompentent in ecest'a afacere. Unu numeru mare de functiunari judacatoresci si-au datu demisiunea in urm'a procederei guvernului fačia de congregatiuni.

Caletoria principelui Milanu alu Serbiei la Vien'a a escitatu curiositatea multoru, vr'unu scopu espressu politicu se spune inse că n'a avutu, eu atátu mai vértosu, căci scopulu ei principalu a fostu mergerea printului la baile dela Ems. Diarele oficióse austriace au salutatu sosirea lui Milanu accentuandu c'unu tonu de protectoru, că déca Serbi'a va voi se fia intermediara din punctu de vedere economicu intre Austri'a si Turci'a, cu alte cuvinte, déca va acceptá proiectele de drumu de feru etc. ale cabinetului de Vien'a, va poté contá intotdeun'a pe spriginulu Austriei. Fórte bine, déca nu ar' mai fi in jocu si Russi'a! —

Braslovu 5 Iuliu st. n.

[Comunala.] In siedintia representatiunei comunale brasiovene din 5 Iuliu 1880 membrulu romanu Spiridon Fetti se adressá către presidiu cu urmatória:

Interpelatiune.

„Este unu abusu vechiu, că Romanii primescu tôte comunicatele oficiale in alte limbi, nu inse in limb'a loru materna. In dilele mai recente s'a introdusu din partea onor. magistratu o praxa si mai caracteristica. Cunosc unu casu că s'a intimatu unor parti romane harthii redactate jumatate in limb'a germana. — Observanduse si la onor. camera comerciale in timpulu din nrma o praxa aprópe analóga, Romanii trebuie se presupuna, că esiste ceva dispositiune mai inalta, ori ceva pactu politicu-nationale, loru necunoscutu, dupa care Maghiarii si Sasi 'si respectéza reciproc limb'a, ear' cu Romanii cá si caudu ar' voi se le demonstre esistentia nealterata a suprematiei maghiaro-sasesci oficiele corespundu pe ungresce si pe jumatate nemtiesce.

Deórace legea ungresca de nationalitate prescrie respectarea tuturor limbeloru nemaghiare a popóreloru indigene istorice in afacerile municipale, comunale si individuale si deórace limb'a romanésca in Brasiovu este declarata de limb'a protocolare (oficiale) alaturea cu cea germana:

Onor. Presidiu este rogatu a ne face cunoscutu, pe temeiulu căroru mandate guvernamentale, ori pe temeiulu căroru invoieii laterale intre Maghiari si Sasi se baséza acestu usu ilegalu fačia de noi.“

La acosta intrebare respunse presiedintele D. primariu de Brennerberg numai decátu urmatórele:

„Magistratululu a redactatu partea prima din comunicatulu seu oficialu, de care este vorb'a, in limb'a maghiara, spre a pune pe adressatu in positiune, de a vedé textulu dispositiunei inalte din cuventu in cuventu in limb'a originala a statului. Partea a dóu'a este redactata in un'a din limbele protocolare (oficiale) ale Brasiovului.“

* Déca nu ne insielamu, casulu de care vorbesce d. interpellantu este chiaru acel'a ce s'a intemplatu de curéndu cu noi, tramitienduni-se o citatiune ungresca-nemtiesca. Noi amu facutu atunci rezervele nóstre la primaria si ne pare bine, că cestiunea limbei s'a adusu acuma inaintea consiliului comunalu. Este de-o importantia mare de a sci odata apriatu, déca legea de nationalitate mai póte avé vre-o valóre practica pentru noi, séu că ea servece numai de masca, inderetulu careia se ascunde arbitriulu si exclusivismulu maghiaru séu sasescu. — Red.

Interpellantele s'a declarat nemultiimitu cu acestu respunsu si a insinuat o propunere separata in cestiunea acest'a spre a se decide in modu meritoriu, déca o asemenea procedere este corecta.

Nr. 120 ex 1880.

Programa

pentru adunarea generala ordinaria XIX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, ce se va tiené in 7 si 8 Augustu a. c. in orasiulu Turd'a.

Siedintia I. in 7 Augustu.

1. Dupa terminarea servitiulu divinu, se va deschide siedintia la 9 óre din di.
2. Alegerea a loru 3 secretari ad hoc pentru redactarea processelor verbali.
3. Raportulu comitetului Asociatiunei despre activitatea s'a din anulu 1879/80.
4. Raportulu cassariului despre slarea fondului Asociatiunei si a fondului Academiei.
6. Raportulu bibliotecariului despre starea bibliotecei Asociatiunei.
6. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru revederea si essaminarea fondurilor si ratiociniului pe anulu 1879/80.
7. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru incassarea de taxe dela membrii vechi, si inscrierea de membri noi dimpreuna cu tacs'a respunsa de acestia.
8. Alegerea unei comisiuni de 5 membri pentru a essaminá budgetulu Asociatiunei prezentatu de comitetu pe anulu 1880/81 si a veni cu raportulu seu in siedintia urmatória.
9. Alegerea unei comisiuni de 5 membri pentru propuneri.
10. Cetirea discursurilor, ce se voru fi prezentatu din bunu timpu la presidiu.

Siedintia II. in 8 Augustu.

1. Verificarea processului verbalu alu siedintiei trecute.
 2. Raporturile comisiunilor numite in siedintia precedentata.
 3. Luarea de conclusiune asupra radicarii monumentului in memori'a lui Andreiu Muresianu.
 4. Continuarea cetirei disertatiunilor seu discursurilor.
- Defigerea locului si timpului pentru intrunirea Asociatiunei la anulu viitoriu.
6. Alegerea oficialilor si a comitetului Asociatiunei pe periodulu urmatoriu de trei ani.
 7. Alegerea unei comisiuni penteu verificarea processului verbalu alu siedintiei ultime.
 8. Inchiderea siedintieloru adunarei generalii.
- Din siedintia comitetului Asociatiunei transilvane, Sibiiu, 28 Iuniu 1880.

Dr. Iosifu Hodosiu
secretariu.

Iacobi Bologna
v.-presiedinte.

Invitare.

Adunarea generala a „Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, avéndu a se tiené in anulu curg. la 7 si 6 Augustu c. n. in orasiulu Turd'a, rugamu cu tóta onórea pre toti, cari voiescu a participá la acea adunare, se binevoiesca a ne incunoscutia despre acest'a, prin adress'a *Dionsiu Sterc'a Solutiu*, jude la trib. reg. de aici, pēna la 30 Iuliu c. n., aratandu-ne totodata cei ce voru veni cu famili'a si numerulu membriloru acesteia, precumu si timpulu sosiri pentru cá se ne potemu ingrigi de timpuriu de incartirare.

Pentru comitetu:

D. I. Ratiu.

Dela sinódele eparchiali romane gr. or.

(Urmare.)

In siedintia a V-a raportéza comisiunea organizatóre, Sinodulu ié la pasii facuti de consistoriulu din Orade'a-mare pentru imbunatatirea sórtii preotiloru prin reducerea parochiiloru, conformu regulamentului congressualu, cu adausulu facutu de I. P. Deseanu: ca, fiindu mare trebuintia a se vedé toti preotii cu locuintia parochiale comunale, parochiale sunt obligate a procurá câtu mai curéndu case parochiale acomodate pentru preotii loru

— Existăndu controversa în privința § 3 din regulamentul pentru îndeplinirea „protopresbiteratelor” sinodului în interpretarea enunțându, că sub studiile „filosofice” e a-se întielege absolvarea celor 8 clase gimnasiale; scolari se întielegu totii aceia, cari pe lângă împlinirea strictă a datorințelor lor oficiali areta órecari merite deosebite pe terenul bisericescu, scolariu séu literariu; séu celu pușinu unu servitiu mai îndelungatu totu cu portare de modelu.

Urméza rapórtel comisiunilor. Comisiunea epítropésca rapórtéza asupra raportului senatului epítropescu și la propunerea ei sinodulu iea la cunoscința punctele relative la fondulu instructu alu sediintei episcopesci, la starea fondurilor, discurilor (tasurilor) alu doilea (clericalu) și a treilea (preparandialu și în fine la fondulu capelei din Gaiu. Raportulu despre socotelele fóiei „Biserice” și scól'a se íá la cunoscința cu acelu a-lausu, cá restanțele acestei foi se se dé fondului topografiei diecesane. Consistoriulu este îndrumatu încasseze cu tóta rigórea restanțele și repartitiunea la fondulu de pensiuine invetiatorescu. Mai departe se apróba ratiociniile asternute în privința fondului institutului pedagogico-teologicu și a fundatiunilor: Patriciu Popescu, Popovici-Papfy, Gavrilu și Veronic'a Fauru; Georgiu Popa. Starea acestor fonduri și fundatiuni este astadi: a) în bani gata 2532 fl. 18 cr. b) în cassele de pastrare 28,013 fl. 84 cr. c) în obligatiuni 25,611 fl. 93 cr. și d) în pretensiuni 53,440 fl. 41 $\frac{1}{2}$ cr. la olalta 109,598 fl. 36 $\frac{1}{2}$ cr. În ceea ce se atinge de monastirea Hodosiu Bodrogu sinodulu primése propunerea eonsistoriului, cá pe viitoriu se se tienă regulatu sinodulu monastirescu, care se faca preliminarile anuali ale manastiri, prin cari apoi se le astérna consistoriului spre aprobare; mai departe sinodulu îndruméza pe consistoriu, cá se puna în lucrare față de monastire dispositiunile statutului organicu sanctionatu de Maj. S'a. Dupa ce se votéza budgetulu consistoriului și a cancelariei consistoriali și budgetulu instructiunei confessionali, dupa ce se adópta regulamentul elaboratu de consistoriu pentru darea de împrumuturi din fondurile și fundatiunile diecesane dupa ce în fine se iea la cunoscința: scóntarea cassei din partea comisiunei epítropesci sinodulu de absolutoriu senatului epítropescu din Aradu pe anul 1879.

În sediint'a a VI-a Rap. P. Milovanu rapórtéza despre revisiunea agendelor senatului epítropescu din Oradea-mare. Din raportulu acestui senatu se vede, cá în 1879 a tienutu 6 sediintie ordinare, în cari a resólvatu 77 de obiecte meritorie. Ce se atinge de încassarea competințelor de 1 și 3 cruceri precum și de aceea a taxelor de cunúnia senatulu arata, cá pe langa tóte întetirile abia sau încassatu 789 fl. 28 cr. mai fiindu o restanția de 10959 fl. 93 cr. Sinodulu iea cunoscința acestu resultatu alu încassarii și primése stergerea suinei de 3760 fl. 36 cr., care reprezenta jumetate din pretensiunile de 3 cr. aruncate pe credințiosi în 1871 și 1872. Pentru încassarea inse a competințelor restante sinodulu îndruméza pe consistoriu din Oradea se proceda cu tóta rigórea.

Din raportulu despre starea fundatiunilor bisericesci și scolare din districtulu consistoriului de Oradea-mare se vede, cá: a) fundatiunea Jigaiana consta în bani gata din 2223 fl. 47 cr., în edificii 40000 fl.; b) fundatiunea Fauru 1400 fl.; c) fundatiunea Roja 840 fl.; d) fundatiunea Takácsy 800 fl.; e) fundatiunea Pappu 200 fl.; f) fundatiunea cassei de pastrare din Oradea-mare 875 fl.; g) fundat. Gavriilu Fauru 5614 fl. 87 cr.; h) fund. Demetriu Lecca 400 fl.; i) fundat. Petronella Ciachi 1860 fl.; l) fundat. Gavrilu Venter 40 fl. și pamentu în valóre de 40 fl.; m) fundat. Jigaianu din Beiusiu 3223 fl. 52 cr. și o casa prentita la 3028 fl. 50 cr. și n) fundat. tinerimeii din Beiusiu 3800 fl. (Va urmá.)

Academi'a Romana.

(Urmare.)

7. Premiulu Násturelu, seria A, de lei 5000, se va decerne în sesiunea generala din prima vér'a anului 1882 celei mai bune disertatiuni în limba romana, asupra urmatorului subiectu:

„Descripiunea completa, sub raportulu fisicu și economicu, alu unui judetiu alu Romaniei, dupa alegerea fia-carui concurentu în parte.*)

*) Se escludu dintre judetiile tierii acele, cari se afla descrise pe deplin în Analele Statistice de Martianu și în monografiile agricole ale d-lui Ion Ionescu.

Cu program'a acést'a:

1. Geografi'a cu ramificatiunile ei (orografi'a, hidrografi'a și topografi'a);
2. Ochire asupra istoriei naturale (teramurile, flor'a, faun'a);
3. Starea economica atãtu agricola cátu și industrialã;
4. Statistic'a populatiunii (stare civilã, statistica religiósã, juridicã, medicale, militarã, scolasticã, nationalitatele etc.)
5. Etnografi'a (adica descrierea usuriloru, credințelor poporali, porturiloru locali etc.)

Intinderea operatului va fi cá de 25 cóle tipariu, formatu în 4 micu séu 8 ordinaru, litere ciceró. Termenulu presentarei manuscriselor la concursu va fi 1 Septembrie 1881.

8. Premiulu Násturelu, seria A, de 5000 lei se va decerne în sesiunea generala din primãvér'a anului 1882 celei mai bune disertatiuni în limb'a romana, asupra urmatorului subiectu:

„Tierãnulu romanu. Disertatiune asupra stãrii sale morale, sociale, economice și politice în trecut și în prezentu, în principatulu Romaniei.“

Intinderea operatului va fi 20 cóle de tipariu, formatu 3 micu séu 8 ordinaru, litere ciceró. Termenulu presentarei manuscriselor la concursu va fi 1 Septembrie 1881.

9. Premiulu statului, Heliade-Radulescu de 5000 lei, se va decerne, în sesiunea generala din prima-vér'a anului 1882, celei mai bune disertatiuni în limb'a romana, asupra urmatorului subiectu:

„Stidiu asupra activitatii literare și pedagogice a lui Ión Heliade-Radulescu, în raportu cu epoc'a anterióra (finele secolului XVIII, cu eruditii din Blasiu și Vãcarescii) și cu cea posterióra pëna la 1848, dandu totu de-odata o schitiã biograficã a lui Heliade-Radulescu.“

Intinderea operatului va fi cá de 20 cóle de tipariu în 4 micu séu 8 ordinaru, cu litere ciceró. Termenulu presentarei manuscriselor la concursu va fi pëna la 1 Septembrie 1881.

10. Premiulu Alexandru Ión Cuza, de 4000 lei se va decerne, în sesiunea generala din primãvér'a anului 1883, celei mai bune disertatiuni în limb'a romana, asupra urmatorului subiectu:

„Istori'a Romaniloru în Daci'a Traiana, de la Aurelianu pëna la fundarea principatelor Moldov'a și Tiér'a-Romãnesca.“

Intinderea operatului va fi 20 cóle de tipariu în 4 micu séu 8 ordinaru, cu litere ciceró. Termenulu presentarei manuscriselor va fi pëna la 1 Septembrie 1882.

11. Premiulu statului Lazaru, 5000 lei, se va decerne în sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune disertatiuni, scrise în limb'a romana, asupra urmatorului subiectu:

„Stidiu asupra agriculturii, industriei și comerçului în Romanii'a.“

Lucrarea va tractã despre starea actualã a acestor trei ramuri de productiune și despre midilócele de ale ameliorã. O ochire asupra istoriei economice a Romaniei în secolii 17, 18 și 19 va precede acestu stidiu. Stidiulu va fi facutu din punctulu de vedere economicu și tecnicu. Manuscrisulu trebuie se coprinda materia pentru celu pușinu 300—400 pagine de tipariu, în 8 garmond. Termenulu presentarii manuscriselor la concursu va fi pëna la 1 Septembrie 1882.

12. Premiulu Fétu, de 4800 lei, se va decerne în sesiunea generala din primãvér'a anului 1883 celei mai bune lucrari cu textulu în limb'a romana, asupra subiectului:

„Onfectionarea hartei geologice a doue judetie ale Romaniei, din care unulu de dincóce și altulu de dincolo de Milcovu.“

„Pentru stidiulu geologicu alu unui judetiu concurentulu este datoru:

Se faca descripiunea orograficã a judetiului;

Se arate ce teremuri și ce strate se gasescu în acelu judetiu, indicandu natur'a locuriloru fia-carui stratu și fosilele pe care se baséza pentru determinarea loru;

Sè se faca o sectiune longitudinalã și alta transversala a judetiului, precum și sectiuni de diferite accidente ale crustiei globului, ce se potu affã în acelu judetiu;

Se se faca harta geologicã a judetiului;

„Se aduca o colectiune oe rocele caracteristice.“

Termenulu presentarii manuscriselor și materialului recerutu va fi pëna la 1 Septembrie 1882.

NB. Déca s'ar' poesentã vr'unu concurentu meritoriu numai pentru unu singuru judetiu, din sum'a de 4800 i-se va acordã numai jumetate; ér' déca 2 diferinti concurenti voru meritã fia-care premiulu pentru unulu din judetiile deschise, acea suma se va impartii între deusii.

13. Premiulu Násturelu, seria A, de 5000 lei, se va acorda în sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune disertatiuni în limb'a romana asupra urmatorului subiectu:

„Istori'a tipografiei la Romani.“

Intinderea lucrarii va fi de 15—20 cóle de tipariu, în 8 ordinaru, cu litere ciceró. Termenulu presentarii manuscriselor la concursu va fi pëna la 1 Septembrie 1882.

Pentru Romanii inundati din Transilvani'a și Ungari'a.

Prin d. Nicolae T. Ciurcu primiramu sum'a de 66 fl. 37 cr. v. a., ce i s'a, înmãnatu de cátra d-lu advocatu I u o n u L e n g e r u presedintele Reuniunei gimnastice și de cantari din Brasiovu, cá parte jumetate din venitul curatu alu „Balului Calicot“ arangeatu la finea carnevalului trecut de cátra acést'a Reuniune.

Pëna acuma au încursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ în totalu 2948 fl. 95 cr., franci 18,417 20 cent. și 100 mãrci germane.

Impartirea ofrandelor pentru inundati.

(Urmare.)

XXXV.

Processu verbalu încheiatu în orasiulu Abrudu la 21 Aprile (3 Main) 1880 în presentia d-loru delegati ai comitetului instituitu în Brasiovu pentru Romanii inundati, Nicolae T. Ciurcu și Dr. Aurel Muresianu a d-lui notariu primariu Ioanu Tèrnaveanu, a d-lui advocatu Alesandru Filipu, a d-lui cooperatoru gr. cat Alesandru Ciur'a și a d-lui primariu din Abrudsatu Iosifu Draia.

Domnii delegati convingëndu-se în persóna despre daunele ce le-au casionatu inundarea dela 5—6 Decembre a. tr. mai multor familie romane din Abrudu și Abrudsatu au impartitu ajutóre în modulu urmatoriu:

I. În Abrudu: 1. Lui Dionisie Siulutiu; Ioanu Gaboru, Ioanu Siulutiu Codea și Anei Marianu a lui Almasianu li s'au datu câte 10 fl. (40 fl. v. a.) 2. Lui Petru Popu și lui Iosifu Almasianu li s'au datu câte 8 fl. (16 fl.) 3. Veduvei Teresi'a Dulhóia, ved. Marinutia I. Popa, ved. Maria dupa Petru Pavelu, și lui Adalbert Popovicu li s'au datu câte 5 fl. v. a. (20 fl.)

II. În Abrudsatu: 1. Lui Borza George Buha, caruia ap'ia facutu mari stricatiuni, lui George Morariu asemenea fórte pagubitu și veduvei Manica Iano, apoi veduvei Neagu Ioanu Sinc'a li s'au datu câte 10 fl. (40 fl.) 2. Lui Anti Fauru și Vasilie Bisa li s'au datu câte 8 fl. v. a. (16 fl.) 3. Lui Iosifu Borza, Simeonu Iagheru, Ioanu Cimonea, Simeonu Anca Sperlutiin lui Nicolau Mirza Buhanu, și Maria Balta li s'au datu câte 5 fl. v. a. (30 fl.) Lui Mitiu Nicolae a Ghincului, cu fam'ia mai grea i s'au datu 8 fl. v. a. — La finitu presentandu-se Iosifu Andreides și Ignatiu Waller li s'au datu câte 5 fl. v. a. (18 fl.)

Domnii delegati avendu în vedere, cá în aceste 2 comune au suferitu pagube mai multi, cari nu sunt într'o stare de tota lipsita, au decisu, cá, dreptu desdaunare a acestora, se dé în favórea instructiunei poporale din Abrudu și Abrudsatu sum'a de 120 fl. v. a.

Acést'a suma de 120 fl. se se impartã în proportiuni egali la cele trei scóle poporale adeca: la scól'a gr. or. și la scól'a gr. unitã din Abrudu și la scól'a gr. or. din Abrudsatu câte 40 fl. v. a. cu scopu de a se procurã cárti și requisite scolastice neaperatu de lipsa.

Pentru scól'a gr. or. din Abrudu s'a predatu sum'a de 40 fl. d-lui Alexandru Popu, perceptorulu bisericeii gr. or. din Abrudu, în presentia d-loru Simeonu Siulutiu și Petru Popa curatori bisericesci. — Pentru scól'a greco-unitã din Abrudu s'au predatu 40 fl. d-lui curatoru bisericescu și advocatu Alesandru Filipu. — Pentru scól'a gr. or. din Abrudsatu s'au predatu d-lui primariu și curatoru alu bisericeii Iosifu Draia 40 fl. v. a.

În totalu s'au impartitu în Abrudu 300 fl. v. a.

Spre adevãrirea urméza subscrierile:

(L. S.) Alesandru Ciur'a	A. Filipu adv. și curat.
(L. S.) Ios. Draia	Ioane Tèrnaveanu primariulu Abrudsatului notariu prim.
(L. S.) Alesandru Popp	Simeonu Siulutiu cassieru bis. gr. or.
	Petru Popp martori.

(Va urmá.)

Din memoriile lui I. Heliade R. Georgiu Lazaru.

(Urmare si fine.)

Nu e fara locu de a aratã câteva din cele ce se disera atunci pentru acestu cuvëntu. Multi din boierii curtesani,

disera, că este un apelu spre *resvârțire* asupra stăpanirii, phanariotii mai fini, că se nu se arate atinși, susținerea, că este o heresie ce vine de peste Carpați; boierii cei mai simpli, marturisiă, că prepuu, că ar' fi în adevăru o heresie, căci n'au mai pomenitu ei de candu eră, nume, că Aurelie, Trajanu și Romulu si, că v'rajmasiulu omenirei, e numai Draculu si ce va fi vrându se întielega, candu dice, că Romanii sunt bine gătiți spre slujb'a lui? Lazaru ar' fi fostu de atunci exilat de nu l'ar' fi susținutu Balaceanu, Iancu Vacarescu, si deca Metropolitulu n'ar' fi luat asuprasi de a pune peste Lazaru unu epistatu (directoru), că se'lu preveghieze spre a nu bagă prin scôla neghina de heretici. Spre acêst'a d'er' f'u numitu în adinsu archimandritulu Grigoriu, ce mai tardiu deveni episcopu alu Argesiului. Acêst'a, se dicea, că scie geometria; si veniă adesea în scôla cu o mesura de sîretu albu, unu feliu de cordela însemnata, că mesurile croitorilor cu numere, aratandu palmele, degetele si liniile, si candu Lazaru arata proporti'a între diametru si circumferintia juniloru deprinsi a demonstră prin expositiuni, ecuatii si deductiuni, din principe, elu scotea siretulu din buzunaru, si mesură diametru cercului formatu pe tabla, cumu si circumferintia lui si demonstră se'u mai bine se convingea singuru despre cumu se are diametru cătra circumferintia, pe care elu pretindea a le numi prin mesuratoru si armeanu (câci armeanu demonstră elu, că dicu copiii cercului, ce facu, candu se joca în arsice). Totu dupa aceea gâscănarie centrului i se dicea tie f'u.

În asemenea împregiurari Lazaru ajungea adesea, candu esiea din clase si intră în camer'a s'a cu câte vreunu elevu dupa densusu, ajungea dicu, de a se bate cu pumnulu în peptu si a suspină din fundulu animei. „Seracele, sciintiele! Eata epistatii, Directorii si protectorii lor.“

Acestea începura a costă pe elevi; Grigoriu le eră deja de multu odiosu. Intr'o di, dupace cu aceeași mesura se'u siretu vră a se convinge cumu se mesora solidele; facu unu cuventu scolariloru despre philosophia si le recomandă, spre a nu 'si perde credintia si sufletulu, le recomandă, Cuvintelnic'a sfantului Ioanu Pruneciu (Logic'a Damaskinu). Nu mai potara copii atunci, unii de risu altii de supărare: deodata se sculara si începura a strigă: josu cu împotriva zăcutulu, josu odata, si faceti se fia subzăcutu uideo! orb'a! ciofingarule de philosophu si carpaciule de mathematicu! — Dati'lu afara!“

Lazaru strigă cătu putea se astîmpere elevii; elu simtia conștientia unei asemenea turburari, ce putea se fia atribuita lui; inse copii nu se putea stîmpera. Bietulu pedantu esi mai înainte pãna se nu 'lu imbrãncesa baiatii; acêst'i inse ilu urmarira uidiindulu pãna ilu scõsera afara din curtea Santului Sav'a.

De atunci inimicii lui Lazaru se înmultira în cleru, ce nu mai putea suferi nici pe elevii acêstui'a. În astfelulu de disgratia supravenera evenimentele dela 1821. Lazaru apucă de vediu pe Thodoru la Cotroceni. si 'i dete si elu consiliile lui, se nu se lase a se amagi de phanarioti si de phanariotisi boieri, ce facea cauza comuna cu Hyspylante: „Mai bine de o miie de ori împilati înca de Turculu, ce se ucide singuru, că imperiu, de cătu ajutati de Muscali. Sub „Turcu vomu remană totu Romanii; sub Muscalu ne perdemu pe langa drepturi si numele. Sub Muscali capetenile „si dirigatorii nostri nu voru mai fi pamenteni.“

I. Eliade Radulescu.

Diverse.

[Dela Curtea romana.] „Monit.“ de Sambata scrie: „Astadi, la orele 3^{1/2} dupa ameadu, Escelentia S'a D. vice-comite de Valmor, Pair alu Regatulu, tramisu extraordinariu alu M. S. Regelui Portugaliei si alu Algarveloru, a fostu primitu la Palatulu din capitala, în audientia oficiala. Escelentia S'a D. vice-comite de Valmoru a înmãnatu în presentia D-lui ministru alu afaceriloru straine, Prea Înaltiatulu nostru Domnu, încungiuratu de cas'a S'a civila si militara, scrisorile, prin care M. S. Regele multumescce Mariei S. Regale, pentru misiunea extraordinaria tramisa la Lissabon'a, spre a notifică independentia Romaniei, si ia actu de acêstu faptu felicítandu pe M. S. R. Domnulu. D. tramisu extraordinariu, fiindu în sarcinatu de M. S. Regele Ludovicu a remite Mariei Sale Regale, cu acêsta ocaziune, marele Cordonu alu celoru doue ordine militare portugese reunite, alu lui Christosu si alu St. Benedictu de Avizu, a avutu onóre a depune totu într'unu timpu, în mânele Domnului si însemnele Ordiniloru Regale. Dupa terminarea audientiei oficiale, Escelentia S'a D. vice-comite de Valmor a fostu recondu su la ospelulu seu cu ceremonialulu ce a presidatu la sosire'i.

[Distribuirea premiilor] la scõlele publice primare urbane si rurale din județulu Constantia va avé locu, scrie „Farulu Cons-

tantiei“, la 29 Iuniu curentu, D-ni administratori de scõle si politiaulu orasiului Cernavod'a sunt delegati de prefectura a asista si-a distribui premiile la scõlele aflate la resiedintia lor, ear' în comunele rurale sunt în sarcinatu primarii. În orasiulu Constantia distribuirea se va face de prefectulu județulu.

[Burse pentru oficeri.] Ministerulu de resbelu romanu a hotaritu, că pãna ce se va organiza o scõla superiõra de resbelu si o scõlade artileria si geniu, se voru tramite pe fiecare anu 17 oficeri în scõlele militare din strainatate în Austria, Belgia, Franța si Germania. Acêsti oficeri voru primi pe langa solda si accesoriiile gradului o indemnitate de 150 lei pe luna si cheltuiel'a transportulu la destinatiune si înapoi, ei voru fi inse obligati a merge în scõlele hotarite de ministerulu de resbelu si voru fi datori a subscrie unu angagementu de servitiu de 10 ani dela plecarea lor.

[Explorarea Americii ecuatoriale.] Doctorulu Crevaux a facutu în societatea de geografia din Paris o descriere a calelor sale în America ecuatoriala. Suindu cursulu riului numitu Aras'a, elu a observatu o mare miscare într'unu satu. Omii faceau gesturi viõie că si candu s'ar' fi certatu între densesi; femeile ambiau cu graba; capii fugeau în padure. Întrundu într'o coliba doctorulu zari o falca atãrnata deasupra unei porti, dimpreuna cu nescie flate facute din õse de omu. Într'unu coltiu eră o mana uscata, puçinu acoperita cu cõra de albine. Elu se află în medioculu unui tribu de antropofagi. Barbatii au braçie si piciorule vapsite negru albastrulu cu „genipa“; buzele si dintii vapsiti negru închisu cu unu feliu de trestia indiana, er' pleõpele vapsite rosii vioii cu „rucu“. Ei paru a fi nisce draci adevãrati. Afara de gãtu, femeile au totu corpulu acoperitu cu o substantia nãgra, pe care se afla diferite desemnuri. Facendu o rõta, doctorulu descoperi o óla mare, care continea carne fumegãnda. Eră capulu unui indianu. Acêsta descoperire nu 'i dete de locu gustu de a remană multu în acelu satu. Traficulu cu sclavii se face cu negutiatori brasiliani. Unu copilu de titia are valõrea unui cutitu americanu. O fata de siése ani e evaluata la pretiulu unei sabii si câte odata a unui toporu. Unu omu se'u o femeia ajunge pretiulu unei puscii.

[Scõla-t.e.] În panopticululu din Dresd'a se afla de presentu espusu sub titululu de „Scõla-t.e“ unu patu curiosu. Acêstu patu se dice a fi unu lucru cu totul deosebitu. Elu silisce pe celu ce dõrme într'insulu se se scõle la ór'a ficsata, chiaru si deca dõrme — cumu se dice — cá tunulu. Unu aparatulu de desteptare aprinde la ór'a ficsata de mai nainte pentru sculare o luminare; deca dormitantele nu s'a sculat pãna candu aparatulu de desteptare si-a implinitu cursulu — ceea ce se întempla destulu de iute: — atunci patulu este atãtu de negalantu de a refusa mai departe musafirulu seu serviciile sale, deõrace desfacendu-se pune pe celu ce dõrme în elu josu pe podini. . . Este întrebarea, deca acêstu patu, care tracteza într'unu modu asia de negalantu pe ocupatoriulu seuva află multi cumperatori.

Revista literara.

[„Ostasiulu“] este titululu unui nou diariu militariu, care apare cu autorizatiunea ministeriulu de resbelu în Bucuresci sub redactiunea d-lui locot. colonel S. P. Scheletti. Scopulu acêstui organu este de a se ocupa în specialu si esclusivu cu cestiuni privitoare la interesele armatei, se propage ideile moderne, se supuna discussiunei oficeriloru competenti proiecte de îmbunãtãtirea de totu feliulu si se deschida colõnele sale la critice, asupra diferiteloru cestiuni, ce interesãza de aproape o solida organizare a armatei. — „Ostasiulu“ va aparé la 1 si 16 a fiecãrei luni, formandu din siése în siése luni unu volumu, completu. Pretiulu în strainatate e pe anu 22 lei, pe siése luni 11 lei. Sumarulu numerulu 1 este urmatoriulu; Preceventare. — Armat'a nõstra. — Decisii ministeriale. — Numiri reformari, si mutari. — Licitatii. — Concentrarile din 1880. — Reglementulu austriacu de tragere la tinta. — Instructi'a asupra cavaleriei eclarandu o armata. — Serviciulu de resbelu alu artileriei austro-ungare. — Escadra de torpile russa pe Dunare. — Nõu'a lege a statulu majoru francesu. — Cestiunea apãrari în Elvetia (cu o charta). — Devine o armata mai buna se'u mai rea prin resbelu? — Post'a de porumbi si navigatiunea aeriana în serviciulu

armatei. — Nuvele militare. — Literatur'a militara. Administratorulu fõiei este d. F. A. Lachmann. Suntemu convinsi, că „Ostasiulu“, primul organu specialu militariu romanu, va avé succésulu celu mai stralucitu cu deosebire, deca consideram marea necesitate, ce se sentiea de unu asemenea organu într'unu momentu, candu se procede la organizarea armatei romane pe base mai largi.

[„Vocea Romana.“] Sub acêstu titlu a aparutu în Craiova unu diariu literariu, care se numescce „Organu alu glubului professorale den Craiova“ avendu de scopu a reprezenta directiunea limbistica din Craiova. „Vocea Romana“ ese în numere din câte o cõla, deocãmdata în intervale nedeterminate, din cari 20 formãza unu periodu anualu. Tõte 20 numere costa 10 lei, ear' 10 (1/2 anu) 5 lei noi. Pentru că cetitorii nostri se cunõsca directiunea limbistica, ce se propaga prin acêstu diaru, citam pasagiulu ultimulu din primul articulu intitulatu „Advertimentu preliminaru“ si subscrisu de d-nii G. M. Fontaninu si L. C. Raymond, conservandu ortografiã propria a acêstui organu. Elu suna asia:

„În respectulu limbei si allu scrierii „Vocea Romana“ se va adoperã se reprezente, conformu art. 25 den Statutele generale alle Glubului, directiunea limbistica den Craiova, care în generale coincide cu directiunea traditionala de unu seculu în cultur'a limbei nõstre si care se põte caracterisã pre de o parte ca Progressu retrospectivu spre classicitate si romanismu, pre de alt'a ca Eclecticismu rationalu de totu ce este bunu si genuinu nu numai den tote varietatile dialectulu Daco-Romanu, ci si den dialectulu gemenu Macedo-Romanu, nu numai den limb'a moderna a' lui Heliade-Radulescu si B. Alexandri, ci si den limb'a arhaica a' lui Georgiu Ureclia, a' diaconulu Coresi si a' metropolitulu Dositeu, si care în scriptura se manifesta ca Etymologismu temperatu. Acêsta directiune traditionala si pren escellentia nationala fiindu astadi contrabilanciata de ua noua directiune, care purrendiundu den Iassi dejã culminedia în Bucuresci si care se pote caracterisã ca Conservatismu modernisatu multicoloru, manifestandu-se în scripturã ca Fonetismu irreservatu, si acêsta noua directiune fiindu susținuta de penne erudite si maestre si multu favorata de spiritulu utilitariu allu epocai, — redactorii „Vocii Romane“ crediura a fi nu numai justu si cuvenitu, ci cliaru indispensabile, ca în acêsta lupta importanta si memorabile pentru venitori'a directiune în desvoltarea limbei si literaturii nostre nationali, pre longo vocile potenti si influenti den Bucuresci si Iassi, se se audia si vocea cătu de debile si modesta, ce resuna den betran'a Craiova, centrulu provinciei Romane den direct'ã Oltulu, care è pamentulu classicu allu Daco-Romaniloru, care f'u asyulu si fortaretia loru principale în tempulu invasiuniloru barbare den evulu mediu, care conserva si astadi dialectulu Daco-Romanu cu ua correctetia neintrecuta de veri-ua alta provincia si a' carei varietate de limba au contribuitu în secululu allu XVI si allu XVII de preferentia la stabilirea limbei nostre ecclesiastice, basea limbei nostre literarie de astadi si totu ancu unic'a limba unitaria a' Daco Romaniloru. Împregiurarea reale, co directiunea limbistica a' Progressulu retrospectivu au fostu urmarita în Craiova de veri trei-dieci anni incoce cu metodu si consecentia, au urmatu se confirme si se imbarbatedie si mai multu pre redactorii acêstui organu în dorentia si aspiratiunea sea de a ua reprezenta.“

Mare

MENAGERIA

cea mai mare din câte se afla ambulante. Ea contine animale din tõe partile lumei.

E deschisa pentru publicu dela 8 ore dimineati'a pãna la 9 ore ser'a.

Hranirea tuturor animalelor rapace la 6 ore dupa amediu.

Totodata se observa că, subsemnatulu doresce a cumpera unu cãne de oi albu si pui (mãlaci) albi de bivolu.

Cu tõta stim'a

—7

PASSOG.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipograf'a: Ioanu Gõtt si fiu Henriu.